

Soru: Kurban için satın aldığım hayvanı satıp yerine başka bir hayvan alabilir miyim?

CEVAP

Kurbanlık hayvan alan kişi onu ibadet niyetiyle alıp hazır hale getirdiğinden satın almasından kesene kadar geçen zaman içerisinde hayvanın sütünden, yününden istifade etmesi veya onun üzerinden herhangi bir ticari kazanç elde etmesi ibadetin içine mali bir çıkar karıştırmak olacağından mekruhtur.¹ Ancak Hanefi fukahası; kişinin kurban için aldığı hayvanı, yerine yeni bir kurbanlık hayvan almak için satmasının caiz olduğunu ifade etmiştir. Şayet ikinci aldığı hayvan birinciden daha ucuz ise aradaki fiyat farkını harcayamaz, sadaka olarak verir.²

Şafiilere göre ise hayvan, kurbanlık olarak tayin edildikten sonra onu kesecek kişinin mülkiyetinden çıktığından onun üzerinde satım, hibe ve daha iyisiyle değişme gibi tasarruflar geçersizdir.³ Bu hükme rağmen kişi kurbanı satarsa hayvan hayatta ise ücretini iade edip geri alması gerekir. Hayatta değilse satıştan sonra hayvanın müşteriye teslim edildiği gün ile hayvanın öldüğü günlerden hangisinde fiyatı yüksekse o fiyata göre önceki hayvanla aynı özelliklere sahip yeni bir kurban alıp onu kesmesi gerekir.⁴

¹ Bkz. Burhanuddîn el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti'l-Mübtedî* (Karaçi: Mektebtu'l-Büşrâ, 2021), 4/89.

² Heyet, *el-Fetâvâ'l-Hindiyye (el-Fetâvâ'l-Alemgiriyye)* (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 2009), 5/348.

³ Kâsım Abdülkerîm el-Kazvînî er-Râfiî, *el-Azîz Şerh 'ul-Vecîz (eş-Şerhu'l-Kebîr)* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 1997), 12/91.

⁴ Ebu Zekerîyya Muhyiddîn b. Şeref en-Nevevî, *Ravzatu't-Tâlibîn ve Umdetu'l-Müftîn* (Beyrut: el-Mektebu'l-İslâmî, 1991), 3/210.